

Lutherózsza

A Tatai Evangélikus Egyházközség hírlevele, amely az információáramlást és a lelkeséget kívánja segíteni. Alapítva Urunk 1992. esztendejének adventjében. Kapták a gyülekezet tagjai, Tata vonzáskörzetének evangélikussága és az érdeklődők. Megjelenés: minden hónap első vasárnapján. Kiadó/Szerkesztő: **Franko Mátys** tatai evangélikus lelkész TEL./FAX: **34-588-065** Drótpostacím: **frankom962@gmail.com** Virtuális újságunk elérhetősége: **http://tata.lutheran.hu**

„Az internet Isten ajándéka” Vagy inkább az ördög műve?

166 állam 669 vezető politikusának Twitter-profilját elemezte az a kutatás, melynek során nem a követők számát vizsgálták, hanem azt, hogy kinek a bejegyzéseit osztotta tovább (re-tweet) a legtöbb felhasználó. A vizsgálat Ferenc pápát hozta ki győztesnek: tweetelt átlagban 9929-szer osztják tovább követői. Ez nyolcszorosa Barack Obama, az Egyesült Államok elnöke eredményének, annak ellenére, hogy Obamát 58 millióan követik, míg a katolikus egyházfőnek „csupán” húszmillió követője van.

Facebook-fiókom nincs –, gyanítom, hogy nem is lesz. Twitteren sem tudnak követni – ebben is megelőz Ferenc testvérem az ŰRban. Igaz, ő több mint 1,1 milliárd katolikusnak iránymutató vezetője, szerénységem pedig „csak” egy mára a diaszpóra-helyzet felé sodródó, egykorvolt nagytekintélyű protestáns „népegyház”-hoz tartozó (ugyan vidéki, de nagyon szép!) kisvárosi evangélikus gyülekezetnek a lelkésze.

Ami összeköt minket az ŰRisten szőlőskertjében való munkálkodáson kívül: az az internet! Korunk eme új – itt Magyarországon éppen idén negyedszázados(!) – mediuma, aminek értelmes használatát még csak most kezdi tanulni a világ, eléggé megrengette a társadalmakat. Jó lenne, ha a kommunikációnak ezt a forradalmi vívmányát valóban a tudás, a művészetek, s az emelő gondolatok terjesztésére használnák –, de sajnos többnyire nem ezt a cél szolgálja. Az internet nagyobb részét a negatív információ, a semmitmondó közlések, a felszínes csillogás, a vizuális szeméti teszi ki. Ez persze nem az internet hibája (Gutenberg után, Luther korában is igen jó üzlet volt a gyűny-röpiratok készítése!) hanem a frusztrált emberé, aki a jelentéktelenség homályából, egyéni életének nyomorúságos sikertelenség-gödöréből igyekszik jobb esetben csak egy-egy „ész-osztó” beszélésével, rosszabb esetben mocskolódásával kiemelkedni. Értem én, hogy a totális elfelejtettség, s a társadalmi mellőzöttség keserű érzése az ilyen embereket a másik embert emberségében sértő támadásra készteti, de valahol mégis elszomorító, hogy a „jó és rossz tudásának ismeretében” az ember generációtól-generációra elköveti a hivat, s a rosszat

választja. Ezért különösen fontos, hogy a hívó emberek – az anonym keresztényekkel (Karl Rahner) együtt – a modern technika adta lehetőségeket az értéktérítés szolgálatába állítsák. Ilyen új lehetőség a kapcsolattartásra a „net”. A kérdés provokatív is lehetne:

Ténylog mindenre az Internet adná a megoldást?

Ferenc pápa – aki korát meghazudtolva használja a modern technikát –, nemrég az internetet az „Isten ajándékának” nevezte. Sokak öröme, de jócskán akadtak olyanok is, akik inkább az ellenkezőjét vélték.

Tény, hogy az internet megkönnyíti az információ gyors begyűjtését, de annak értékelése már jóval bonyolultabb, s igen időigényes feladat: *Mi az, ami hiteles, s mi az, ami nem?* A stresszben-élő szociális kontaktusaiban leépülő, vagy azokat inkább csak virtuálisan tartó, önismeret-szegény emberek számára ez igen sokszor erejüket meghaladó kihívás, s ezért aztán könnyen sodródhatnak ide-oda az ún. megmondóemberek vélemény-szelével. Az internetnek köszönhető azonban az is, hogy az ilyen „bértolnokok” hazugság-írásait gyorsan leellenőrizhetjük. (Bizony ettől van komoly félelme a világ vezető politikusaiknak!)

Azt tartja a szólás, hogy a pokolba vezető út is jószándékkal van kikövezve, s tény, hogy a majd-mindenkit lelkesítő internet sok ember számára a kárhozat szakadékaiba vezető szélessávú sztráda. Az is bizonyos, hogy hiába az ámulatbaejtő csúcstechnológia, a bizalom a technika fejlődésével érdemlegesen nem növekedett! (Én még 1 db /azaz egy darab! / személyi igazolvány-

BIBLIAÓRA
azok számára, akik szeretnék alaposabban megismerni a keresztény tanítás alapjait
Minden este **18 órakor**
NiRA
NiRódémus Akadémia

február 11.

A vallás-gyakorlás, mint (újrafelfedezett) kapcsolati gazdagság

Egyház és/vagy szociális hálók. Facebook és társai.

február 18.

„Rendelek hozzáillő segítő-társat” – interneten?

Eleve elrendelés (predesztináció) vagy kereslet/kínálati válogatás a keresztény társkereső oldalakon? Kereske-delem az emberi kapcsolatokkal.

február 25.

Lelki szenvedésekről

Böjt, fájdalom és szenvedés.. megoldások és kísérletek a megoldásra.

március 3.

Félelem nélkül... egy félelmetes világban

Nem csak külső dolgoktól félünk, olykor a múltunktól is.

nyal igazolni tudtam magamat, feleségemet, gyermekeimet, lakcímemet és munkámat – manapság féltucat plasztikkártya is kevés ehhez!)

Egyértelműen látható, hogy a technikai lehetőségeken csak akkor van áldás, ha az azt használó ember nem vesztette el érzékenységet a szépre, a jóra, az emelő közös-ségire, azaz a JóIstenre! Hiába van teli az internet keresztény blogokkal, online-bibliákkal, ezek segítségével sem tudjuk meg-tölteni templomainkat...

Egyedül Isten Szentlelke az, Aki elhív, s Aki meg is tart, s megszentel. Bár naponta használom én is az internetet, de jelen pillanatban még nem merem Isten ajándékának tartani azt – a túl nagy lehetősé-gei és az emberi önzés miatt –, de mivel az Isten Isten, ezért reménységgel hiszem, hogy Ő még a rosszból is jót tud előhozni. Afelől pedig meg vagyok győződve, ha jobban el-merülnek a Szentlelekben, s többet imád-koznak, akkor a modern kommunikációs lehetőségekkel hatékonyabban építhet-nénk az Isten országát itt a Földön...

Kedves Testvérek!

Szeretettel köszöntök Mindenkit a böjti időszak küszöbén! A böjt az Ószövetségben nem más, mint az Isten előtti alázat kifejezése. Ennek érdekében – az ételtől és az italtól való tartózkodás mellett – a böjtölő durva zsákruhát ölt, és hamut szór a fejére. Ez a szokás a kereszténységben is tovább él, amikor a negyvennapos böjti időszak kezdetén, hamvazószerdán minden katolikus istentiszteleten a pap hamuval keresztet ír a hívek homlokára, és ezt mondja: „Emlékezzél, ember: porból vétettél, és ismét porrá leszel.”

A bűnbánó tehát ítéletet tart önmaga fölött, halálra méltónak ismeri el magát, amikor lemond az élet két alapvető feltételéről, az éleletről és a vízről. A fejre szórt hamu nemcsak arról tanúskodik, hogy a böjtölő elfogadja Isten jogos ítéletét, és egy napon porrá kell lennie, hanem azt is kifejezi, hogy a bűn szennye Isten előtt tisztátalaná tette. A bűnbánatnak ezek a külső jelei a szív töredeleme nélkül természetesen nem lehetnek hitelesek.

A böjt – a bűnbánat mellett – a gyász jele is az Ószövetségben. A gyászoló – amikor megvonja magától az éltető vizet és kenyeret – jelképesen az élet és halál Ura előtt hajtja meg fejét. A böjt mégsem alkalmas az értelem halállal szembeni tiltakozásának és a szív lázadásának a letörésére, de jele lehet annak az alázatnak, amely nélkül Isten végzését senki sem tudja megnyugvással elfogadni.

A böjt az az imádság megerősítésének eszköze. Van, amikor a kétségbeesve segítségért kiáltó ember bűnbánatát mutatja, amellyel elismeri, hogy ő maga is felelős a kilátástalan helyzetért, amelybe került. Máskor azt fejezi ki, hogy az imádkozó a saját életénél is előbbre valónak tartja másvalakiért közbenjáró kérésének a teljesülését. Istent természetesen nem lehet zsarolni, még jószágára és szeretetére hivatkozva sem! Am néha mégis eredményre vezet a kitartó, erőszakos könyörgés – nem azért, mert erőszakos, hanem mert Istent a „zsaroló” szívében rejlő szeretet indítja cselekvésre. Hiszen látja, hogy a súlykot nem önzésből vetette el, hanem őszintén aggódik azért az ember-

társáért, akiért imádkozva odáig merészkedik, hogy Istent – a saját éhhalálát helyezve kilátásba – megpróbálja sarokba szorítani. Luther is így, böjtölve könyörgött a haladokló Melanchthon Fülöp ágya mellett. Barátja gyógyulása után így vallott erről: „Jól odavágtam a zsákot Isten ajtajába!” Elmondta, hogy imáiban Isten elé tárta: Melanchthon nélkül nem tudja tovább szolgálni az evangélium ügyét. Ezért nem veszt magához élelmet, amíg barátja meg nem gyógyul, és ha nem gyógyul meg időben, meghal ő is. Ultimátumot adott Istennek: ha szüksége van rá a reformáció művének folytatásához, akkor életben kell tartania Melanchthont is.

Luther ekkor egy lapra tett fel mindent, és nyert. Példája mégsem arra biztat, hogy Istennel hazárdjátékot próbáljunk játszani imádságainkban. Luther pontosan tudta, hogy az imádkozóra is érvényes az Írás tanítása: Isten a gőgösöknek ellenáll, az alázatosoknak viszont kegyelmet ad. De tudta azt is, hogy Isten sokszor próbára teszi az imádkozó kitartását, elszántságát, szeretetének őszinteségét az iránt, akiért imádkozik. Ezért vallja, hogy adott esetben akár az ultimátum jellegű könyörgésnek is helye lehet. A kérdés csak az, hogy mi késztet rá. Ha Istennel szembeni gőgös vakmerőségből próbálunk így imádkozni, akkor pórul járunk. Ám ha imádságainkban – Jézus Úrunk útmutatása szerint – mindenekelőtt Isten országát keressük, és minden kérésünkben Isten országa ügyének előmenetelét tartjuk szem előtt, akkor nem véthetünk az alázat követelménye ellen, és minél kitartóbban és elszántabban könyörgünk, annál bizonyosabbak lehetünk a meghallgatás felől. (Véghegyi Antal)

Minden kedves Testvérünknek, érdeklődő Olvasónknak Gyülekezetünk Vezetősége nevében is felismerésekben eredményes, lelkiességben gazdagodó áldott, böjti időszakot kívánok!

Alkalmainkra mindenkit szeretettel várunk.
Jöjjenek, s hívogassunk másokat is!
„Erős vár a mi Istenünk!”

Fülöp Antal

Tatai Evangélikus Gyülekezet kérdőív 2016.

Gyülekezetünk szeretne még erősebb közösséget kovácsolni tagjaiból és hívogatni másokat is az Úrhoz. Közösség a közös élményekből, a közösen végzett munka öröméből tud épülni. Mindezek érdekében készítettünk egy kérdőívet, amely abban segít, hogy jobban megismerhessük gyülekezetünk tagjait, valamint hogy szűkös emberi és anyagi erőforrásainkat oda összpontosítsuk, ahol a legnagyobb szükség, igény és segítőkész akarat van rá. Kérjük, segítse Ön is gyülekezetünk törekvéseit a kérdőív kitöltésével, melyet az alábbi linken talál:

<http://kul.hu/9zn2>

Kérjük, hogy az ünnepek közötti, talán valamivel nyugodtabb időszakban szánjon 8-10 percet a kérdőív kitöltésére! Segítségét előre is köszönjük!

Gyülekezet Vezetősége

Ha a papíralapú kitöltést választja (ezek a kijáratú asztalról elvihető), a kitöltött kérdőívet a legközelebbi alkalomra, de legkésőbb böjti időszak kezdetéig, kérjük hozza el magával a templomba, vagy küldje el postán a következő címre: **2890 Tata, Bárány u. 2.**

Rövid-hírek

Január 15-én az Almási úti temetőben eltemettük **Antal Sarolta** evangélikus testvérünket, akit életének **74** esztendejében szolgált magához az Élet és a halál Ura. Isten tegye áldottá emlékét, bocsássa meg vétkeit, s adjon neki örök életet!

Január 17-24 között katolikus és református testvéreinkkel közösen megtartottuk ökumenikus imahétünket. (Képek: Havassy Bálint atya a Szent Kereszt templom plébánosa a tóvárosi református imaházában és Farkas Balázs református lelkész kistemplomunk színpadán.)

Jelentem, hogy **február 3-án**, Szokol Antalné Marika számvevőszéki elnök vezetésével elvégeztük a 2015-ös esztendő pénzügyi vizsgálatát.

Támogatás

lehetősége

Evangélikus Egyházközség Tata
számlaszáma:

63200119-14926282

Egyházfentartói járulékát,
adományait itt is tudjuk fogadni.
Támogatását köszönjük!

Sajnos nem tudunk megfelelni a közhasznúság törvényi előírásainak, így az alapítványunkat kénytelenek voltunk megszüntetni s ezzel a továbbiakban a LEHETŐSÉG IS MEGSZÜNT, hogy adónk 1%-át kistemplomunk javára felajánlhatnánk...

Fontos!
Tatai Evangélikus
Kistemplomért
Alapítványunk
Megszűnt!

Egy hitvalló testámentum üzenete

– korunk és az eljövendő nemzedékek számára

Egy Krisztusra mutató hűséges szolgatárssal megínt kevesebbek lettünk. Egyszer azt kérdezte tőlem: „Tudod-e, mi hiányzik a mai Igehirdetésekből?... A személyes, megszólító kérdések!” Így, az idő távatából visszaemlékezve azt gondolom, hogy szívhezszóló kérdéseket csak az tudja hitelesen feltenni, akinek a válaszal is azok. Völgyes Pál evangélikus lelkésztestvérem megfelelt ezeknek a kritériumoknak, ezért is fájó, hogy hitvalló, bátorító szavalt testvéri beszélgetésekben, prédikációkban már nem hallhatjuk.

Közhelyes, de igaz, hogy egy hivatás vonzásának csökkenése abban is mérhető, hogy mennyire „nőiesedett” el. Így van ez sajnos a lelkési szolgálatban is. A Magyarországi Evangélikus Egyház lelkészeinek egyharmada nő – nélkülük tehát nem is lenne működőképes(!) a MEE... Ugyanakkor protestáns tradíció, hogy a gyülekezet nem csak papot, de papnét, s papcsaládot is kíván látni a parókián. Nem „egy misét”, de még többet is(!) megérne a papné-szolgálat vizsgálata, hiszen a papné hozzáállása alapvetően meghatározza nemcsak a szolgáló gyülekezeti élet minőségét, de a lelkész világlátását, beleértve teológiai fejlődést is. (Tudós pap persze lehet valaki anélkül is, hogy családja lenne, de a gyülekezetnek – jobb/ideális esetben – élhető, követendő „mintára” is szüksége van.)

Völgyes Pál és felesége Marika hűséges, szolgáló életükkel tettek bizonyosságot arról a szeretetről, amit felülről kértek és kaptak a Világosság Atyjától. A Lutherrózsában 2003-ban készítettem egy riportot – lásd honlapunk újságok rovatát(!) –, Pali „bácsiával”, akinek szelídsége, súlyos terhek hordozása közt is megmaradt töretlen reménysége Megváltó URában, nemkülön-

ben keresztény derűje úgy engem, mint feleségemet is hatalmába kerített, s rögtön szívünkbe zártuk őket.

Szarka István esperes urunk igehirdetési szolgálatát közöljük az alábbiakban, hogy ennek segítségével is emlékezni tudjunk előrement Testvérünkre, s hálát adjunk mindazért a jóért, áldásért, amit rajta keresztül kaptak az övéi, a rábízottak, akiket pélaértékű hűséggel szolgált...

Völgyes Pál

(1930.08.30 – 2015.12.24.)

Bizony, bizony, mondom néktek: ha a búzaszem nem esik a földbe, és nem hal meg, egymaga marad; de ha meghal, sokszoros termést hoz. Aki szereti az életét, elveszti; aki pedig gyűlöli az életét e világon, örök életre őrzi meg azt. Ha valaki nekem szolgál, engem kövessen; és ahol én vagyok, ott lesz az én szolgám is; és ha valaki nekem szolgál, azt megbecsüli az Atya. Most megrendült az én lelkem. Kérjem azt: Atyám, ments meg ettől az órától engem? De hiszen éppen ezért az óráért jöttem! Atyám, dicsőítsd meg a te nevedet!” Jn 12, 24-28

Völgyes Pál lelkésztestvérünk búcsúztatására gyűltünk össze. Elhunyt testvérünk vallotta azt a klasszikus igehirdetési alapelvet, hogy a prédikáció tartalmát meg kell tudni fogalmazni egy mondatban. Megvallom őszintén az igehirdetés tudományának ezt a jól ismert, egykor megtanult alapelvét jó magam a legtöbb esetben nem tudom kielégtően gyakorolni. Most mégis Völgyes Pál lelkésztestvérünk emléke, szakmai tudása előtt is tisztelegve jelzem, a mai igehirdetés címe így hangzik:

Elhívott és átadott élet.

Ebben a két szóban nemcsak az igehirdetés, de elhunyt lelkésztestvérünk egész élete is összefoglalható.

Az imént elhangzott elhangzott nekrológ, s a személyes hangú megemlékezések hangsúlyozottan kiemelték mindkettőt. A jézusi elhívás fontosságát, ennek az elhívásnak a megbecsülését, azt amilyen válaszokat erre az elhívásra Völgyes Pál testvérünk az ő élet pályáján adott. Mielőtt még teljesen Isten igéjének vigasztalására figyelnénk, abból erőt merítenénk, had' szólaltassak meg én is életének történetei közül néhány epizódot. Ezeken keresztül biztos érthetővé válik az is, miért választottam testvérünk búcsúztató igéjeként a búzaszemről szóló jézusi hasonlatot.

Az első történet a pályaválasztás előtti időkből való. A már többször említett Szabó József püspök úr megszólította az ifjú Völgyes Pál édesanyját. „Anka néni mitszólna hozzá, ha Palit a teológiára küldenénk?” Édesanyja, aki ács és földműves mesterségből élő férjével együtt megélhetését, a következő mondattal válaszolt: „Püspök úr, már megbocsásson, de ha tíz fiam lenne is, abból egyet sem adnék a papi pályára, mert olyan kipanaszolt kenyere senkinek nincs mint a papoknak.” Anka néni odahaza megemléttette fiának a fenti beszélgetést. „Mit hallok fiam! A teológiára akarsz menni? Ilyenkor, amikor a papokat bebörtönzik?” Ám az ébredési evangelizációk hatására ekkor már öntudatosan, élő hitre jutott ifjú mindezekre a következő mondatot mondta – Minden bizonnyal, a hitvallás képességét adó Szentlélek által: „Mamka! Jobb Krisztusért meghalni, mint nála nélkül élni.” Mindezek után már nem volt kérdés, hogy indulhat-e a soproni fakultásra. Hogy jobban értsük fiát féltve szerető hívó édesanya álláspontját, megemlítem: 1949-et írtunk ebben az évben. S, hogy mennyire igaza volt édesanyjának azt a második történet beszéli el. Remélem pontosan adom vissza a lényegét. Azokban az időkben olyan nagy szegénység volt, hogy még a fontosabb családi eseményekre sem mindig tudtak hazautazni a nehezebb anyagi körülmények között élők egyetemisták. Így adódott, hogy teológus társát és legjobb barátját Pátkai Róbertet

a nyár elején Budapestről Békéscsabára, majd Szegedre kerékpárral kísérte el. Az út szomorú aktualitása, Pátkai Róbert édesanyjának halála volt. A gyász hír, csak lényegesen később érkezett meg a teológiára, mert a család nem merte elmondani mi történt. (Nem lett volna lehetőségük kifizetni tanuló fiúk haza és visszautazását...) Mint hűség és jó barát Völgyes Pál kísérte el. Arra már nem emlékszem, hogy az oda, vagy a visszafelé vezető úton történt az eset. De egy biztos, annyira kimerültek az éhségtől, hogy kerékpározás közben rosszul lettek. Nem tudták mivel pótolni az elveszített energiát. Egy katolikus plébániára vonszolták be magukat, ott nagy nehezen kértek egy darab kenyeret ahhoz, hogy útjukat folytatni tudják. Engedelmet kérek, hogy ezt a történetet is felemlítettem. Nem feltétlen a sírig tartó szép barátság példajaként tettem, bár megtehettem volna, mert az ő barátságuk köztudottan ilyen volt. Főként okulásunkra beszéltem el ezt a történetet. *Jusson eszünkbe akkor, amikor elégedetlenek jelenlegi körülményeinkkel vagyunk!* Diákok, egyetemisták, családapák és családanyák, kollégák!

Szólni szeretnék Pali bácsiról is...

Merthogy az őt körülvevő szere-
tet okán Völgyes Pált nálunk Ba-
konycsenyén mindenki így hívta.
Nem nagytiszteletű úrnak, nem tisz-
telendő úrnak szólították. Bár min-
den tiszteletre méltó megszólítás
éppen úgy járt volna neki, hiszen a
Krisztushoz kapcsolt szerény és alá-
zatos élete mindenki előtt tiszteletet
parancsolt. Őt mégis, mindannyian
Pali bácsinak hívtuk. Tehát Pali bá-
csit, úgy ismertem meg, mint aki
számára az élő és feltámadott Krisz-
tussal való találkozás mindenre elég
volt. Soha nem zúgolódott, Krisztus-
ból erőt nyerve, Krisztus által erőt
nyújtva a feltámadás bizonyosságával vé-
gezte szolgálatát. A szórványban hóban és
esőben kerékpáron, gyalogosan, később
motoron, mint Krisztus örömhírének jó-
kedvű postása közlekedett. Látogatott
akár egy-két lélekért is, sok kilométert be-
járt. Talán ekkor született meg a családjá-
ban az a kissé tréfás, ám mégis nagyon
beszédessé mondás: „*Most már bennünket
is meglátogathatnál, hiszen mi is evangé-
likusok vagyunk.*”

A feltámadott és élő Jézus Krisztus jelen volt az ő családjának életében is. Ahogy gyermekeire és unokáira nézek, amikor velük találkozom eszembe jut Isten törvényében a Tízparancsolatban elhangzó evangéliumi ígért. Az az ígért, melyet Isten a benne hívőknek örökül adott: „... irgalmasan bánok ezerézig azokkal, akik szeretnek engem, és megtartják parancsolataimat.”

S ez az Irgalmasság nem jelentett problémák nélkül életet...

Nem jelentette a keresztnélküliséget. Mert kereszt bőven kijutott számukra. S ha netán valaki megkérdi, megkérdezne *miért kereszttel látogatja meg övéit az Élet URA?* Lutheránus teológusként úgy gondolom ő maga sem mondana mást, azért, *mert a kereszt az egyedül ami föl-emel. Nincs más. A jólét boldolgsága megkövéri az ember szívét. A kereszt irgalmasságot tanít. Irgalmasságra nevel.* Irgalmasságra neveli nem csak azokat akik hordozzák, de megteremti a mai Círénei Simonokat, az irgalmasság fiait és

Lutherrózsa

A Tatai Evangélikus Egyházközség híradása, amely az információáramlást és a közösségi kötődést segíti. Alapítva: 1992. esztendőjünk adventjében. Megjelenik havonta. Kérjük a gyűjtőtagjait és Tatai vonzókörzetünk evangélikusait – valamint az érdeklődőket. Készült: 300 példányban. Kiadó/Szerkesztő: **Franko Mária** tatai evangélikus lelkész Tel./Fax: **34-467-834** Drótpostacím: **frankom@axelero.hu**

Völgyes Pál nyugalmazott evangélikus lelkésszel bakanycsernye otthonában beszélgettém. Hamar a „lényegre” az *Igére* került a szó, s ennek kapcsán természetesen a lelkesi hivatásra. A lelkesi személyiség kialakulásának bonyolult folyamatát próbáltuk egy testvérí beszélgetésben elemezni..

Az evangélizáció és Jézus vonzásában

A lelkeszé váláshoz nagy szükség van a lelki vezetéshez. A lelkeszi személyiség – ha szabad így fogalmaznom – kialakulásában igen fontos szerepe van a felkészítésnek. Hogyan volt ez régen, mi volt a „titka” a réciek sikerének?

Az evangélicizmus az, ami még előttünk mint, mint fiatalokat. Az ifjúsági konferenciák, amiket be nem tiltottak. *Türcczy Zoltán és Szabó József* püspökök, *Schulek Tibor* aztán *Vörös Imre* szolgálatát. Ez még *Agoston Sándor* is hallgatott a Nógrád megyei Binkón. Ó egy mérnök ember volt, aki az orosházi lelkesekkel összefogva a nógrádi ifjúságnak konferenciákat tartott. Az többnapos volt. A tájpartján üldögéltünk, zabkászálhattunk – mert még olyan világ volt 1947-48-ban. *Agoston Sándor* nagygyűsemény magyarait az ígét, jöfellehet specialis szempontok jellemelték az ő mag-

yarázatát... Az elinduláson az
 nincsenek ott többen, a bankát
 a partján... Ahogy Jézus a
 Genézertől a partján győzött,
 en ott a bankát a partján győz-
 talan... Sokan voltak ebben a
 szűk szűk... Együtt a bank-
 bent a fulvann aludtam, s nap-
 közben kim voltam a többiekkel.
 Ott össze is melegedtem, s bará-
 ságok szövődtek. Nagyiszter-
 től a bankát... Ahogy Jézus a
 szűk Laborczy Géza volt az
 egygy lélek, aki segített Agoston
 Sándornak. Így felváltva tartották
 a bankát... Ahogy Jézus a
 sokat jelentett Agoston Sándor-
 nak.
 A másik ember, akitől sokat
 kaptam lelkiben: Szabó József.
 O Balassagyarmatra került, mint
 a bankát... Ahogy Jézus a
 fűsei voltak... Ahogy Jézus a
 „emberközlelben” tudott lenni,
 közvetlen volt mindenkivel.
 Teológus korunkban a dunán-
 batorított... erőfeszített munkát

egyenként is, igaz nem voltunk sokan dunáninneniek. Ez akkoriban nagyon jól esett.

Milyen gyakorisággal tette ezt Szabó József?

Nem olyan gyakran, de úgy emlékszem, más püspök nem látogatott meg minket.

Aztán nagyon sok jelentett, amikor tanév elején Gyenesdiásról elmentünk, tanérvitő evangélicizációra. Mi abból éldelgünk meg is, az evangélicizációból.

Az első meghatározó lendület a lelkesi pályra féle tehát az evangélicizációk adták. Volt más indítotts is?

A legfontosabb, amit más korábban is említett akartam szülem vallásossága. Az édesanyám transzcizáció (szlovák nyelvű énekcsónk) még ma is megvan. Otthon esténként magyar és szlovák énekcsónkból énekelünk. Még ma is füllemb

BIBLIAÓRA!
Csütörtökönként 18⁰⁰

**Gyermekeknek
BIBLIAÓRA!**
*Vasárnap, istentisztelettel
párhuzamosan.*

Konfirmandusoknak
OKTATÁS!
Péntekenként, du. 1/2 4-től

Képriporti gyülekezeti csoportunk finnországi kirándulásáról

Riport egy bajor evangélikus szerzetessel

Emberfeletti erővel, emberfeletti szeretettel végezte a papi szolgálatot

Saját családjában is. Amikor már nem tudtak eljönni a templomba minden vasárnap istentiszteletet tartott odahaza. Még kórházi ágyán is kérte a nővéreket, hogy hozzák oda ágyához a mozgásképes betegeket, szívesen tartana számukra bibliaórát. Mindezt a halála előtt néhány héttel. Úgy tette, úgy végezte a papi szolgálatot, hogy sem életének próbái, sem szolgálatának nehézségei nem törték meg. *Végig Krisztus embere maradt. Így lett példává, példaképpé.* Úgy remélem sokunk számára. Emberségből, emberi helytállásból, szeretetből sokat adott. Miközben mesélt életéről, körülötte lévő emberekről, egyetlen alkalommal nem hallottam, hogy másokról ítélkező, vagy rosszalló jelzést mondott volna. Elmondani elmondta mit cselekedtek, de az ítéletet Istenre bízta. Isten cselekedetei, Isten dicsősége kereszthordozásuk közben látszott meg igazából rajta, mert kapott segítő kezeket.

Egykori lelkészére a távolból is hűségesen gondoló gyülekezetet, akik jöttek befejezni a kis házon lévő szakipari munkákat. Velük voltak a távolról egykori tanítványai, gyülekezeti tagok imádságban, adományokkal. Isten cselekedetei meglátszottak e családon abban is, ahogy testvére és az ő családjaik mellettük állnak. Erre a mellé-, odaállásra, támogatásra azért is szükségünk van, mivel imáink gyengének és esendőnek bizonyultak. Isten kifürkészhetetlen akaratából nem történhetett meg Zsuzsanna lányuk olyan nagyon remélt gyógyulása. Pontosan ezért, és mindezek után mondom az evangélium és életünk Urának szavait segítségül hívva: *Mindezek talán azért történtek, hogy látha-*

tóvá legyenek rajtatok Isten cselekedetei. Bár még sötétség borítja a földet és sűrű homály a nemzeteket, de fölötted ott ragyog az Úr és dicsősége meglátszik rajtad. Így is, ilyen esendőn, ilyen nehéz kereszt alatt is. Azzal, ahogyan Isten gondot visel rólatok. Ilyen dolgok azután történnek, amikor Megváltónk megszületik az emberek szíveiben is. S ott naggyá is lesz. Megváltó Úrrá, Szabadítótá. Erős Istenné, Békesség Fejedelmévé. Krisztus így mutatja meg hatalmát közöttetek. Szeretetre, könyörületre, alázatra és áldozatvállalásra indít közeliakat és távoliakat.

Az elmondottakból talán már jobban érthető, miért ezt az evangéliumot olvastam fel. A saját életét mások életéért oda-
szánó, elhaló búzaszemről szóló hasonlatot. Igehallgató, igehirdető gyüle-
kezet előtt talán mondanom sem kell. Tudjuk és ismerjük a tanítást. Az életét
odaáldozó, a másokért elhaló búzaszem

példája Krisztus Urunk keresztyének csodálatos és titokzatos megjelenítője. Ő volt az aki életét letette, feláldozta, hogy mások ebből a keresztdozatból új életet nyerjenek. Erőt, reményt, hitet, életújulást. Most csendesen megkérdezem a jelenlévőktől. Tőletek is, akik messziről jöttetek leróni a kegyeletet egykori tanítók papotok emléke előtt. Tőletek is, akik családtagként, rokonként vagytok jelen. *Hányszor hallottátok már a kereszttitkának evangéliumát? Esetleg éppen úgy azon a csendes és alázatos módon ahogy a Szentlélek Völgyes Pál által hirdette számotokra. S vajon az itt jelenlévők közül hányan élték át a kereszttitkának csodáját, a megújulást? A gyökeres fordulatot, a megtérést? Hányan értették meg, hogy mindez nem egy elvont erkölcsi tan, és nem egy kultúrát teremtő réges-régi hagyomány, hanem eleven valóság!?* Olyan amelyik az eget összekapcsolja a földel! Olyan, amelyik a halálból átvisz az életbe! Életformáló erő ez az áldozat. Így lesz, így lehet az elhaló de feltámadó búzából, étel. Kenyér, hogy ismét élet és energia legyen! Csodálatos kenyérszaporítás ez. Élet-újítás! Értjük-e? Éljük-e mindezt testvéreim?

Gyászoló család! Gyászoló gyülekezet? Krisztus mondja: Ha valaki nekem szolgál, engem kövessen; és ahol én vagyok, ott lesz az én szolgám is; és ha valaki nekem szolgál, azt megbecsüli az Atya. Megbecsültségünk lehetőségében, az örök élet Krisztus által megszerzett ajándékában, *gondolkodjunk el arról, mennyi ajándékot fogadunk el az elhaló, de feltámadó Búzaszem-Krisztustól!? Kértük-e tőle a legtöbbet? Odaadtuk-e számára az életünket?* S miután ezt megtettük, a viszontlátás boldog bizonyosságban búcsúzzunk előrement testvérünkől, Völgyes Páltól!

Ha az oltár előtt állva körülnéznék templomunkban, akkor az oltártér bal oldalán láthatnak egy táblát, melyen a bakonycsérnyei gyülekezetbe beiktatott parókus lelkészek névsorát olvashatják. Amikor ezt a táblát a Szolvák Kisebbségi Önkormányzat vezetője kezdeményezésére felállítottuk a kérés az volt, hogy csupán a beiktatott lelkészek névsorát tartalmazza. E táblán a már említett okok miatt sajnos nem szerepelhetett Völgyes Pál lelkésztestvérünk neve. Ám az már az elhangzott nekrológból is kihallható volt, mennyire kedves volt számára ez a templom és ez a gyülekezet is. Éppen úgy szeretete az itt élő embereket, mint az *Ipolyszögít, a balassagyarmatit, a putnokit, a borsodnádásdit, és az ikladi gyülekezeteket.* A szolgálatban való hűsége és elkötelezettsége miatt is választottam azt az ígét, mely az itt beiktatott lelkészek névsora alatt, mint hitvalló testámentum, üzenjen korunk és az eljövendő nemzedékek számára.

Szarka István
esperes

Túri Klára Vértanúk babérja

Mástól igen?
mástól talán
vagy tán magadtól de
ne félj halottaidtól!

közösek azok s hidd el
kik utóbb gyalázatra
harmatfény-imát
fekete mágiával
vegyítenének
megváltoztatni mind'
e szellemi szegénységet
általunk szent feladattá
tétetett előttük mára
hisz jobbról s balról
élők hordják el
a vértanúk babérját

Pénzváltást szántak
és dogmatikát a kommunisták
a Népek Krisztusának
majd Isten helyett
aranyat imádtak

Tölem ugyan nem kell félned
én tetőled
békét
sehogysem remélek
s te sem éntőlem várod
ha jól sejtem
Betlehem üdvét
se három királyok
se a jászol téged
el nem varázsol
s a sírig el nem kísér

Világkörüli útján az eszmét
elhagyott templomok szegélyeznék
s hópíhénél könnyedébb'
olvasztanád
te az ősök sírján
bolond magad

Besúgók fülébe
szél súg a múlttól
mind megsüketülnek attól
s szabad nyílt ma a mi fülünk
dalolj barátom azért
szüntelen dalolj
ne félj halottaidtól!
közös gondra vannak ők nekünk
hidd el
Jobbról és balról

Felhívás – kérés

Isten kegyelméből 2016-ot írhatunk, mely *elő-éve, főpróbája is lesz a reformáció 500-dik évfordulójának.* Mindenütt a világon, ahol evangélikusok élnek, igyekeznek majd méltóképpen megemlékezni a félezeréves lutheránus múlt nehézségeiről és sok-sok eredményéről, s ebből nem szeretnénk kimaradni mint gyülekezet, mi tataiak sem!

A 2016-os esztendő azonban különösen is fontos számunkra, hiszen a Tatai Evangélikus Gyülekezetet 1926-ban alapították. *Szeretnénk ezt a 90-dik születésnapot méltóképpen megünnepelelni, ezért már most kérem a testvéreket, hogy készüljünk erre!* Erkölcsi és egyben hivatásbeli kötelességem is, hogy gyülekezetünk legújabbkori, történelmi viharokkal sújtott történelmét megírjam – legutóbbi összefoglalót /amit évek óta keresek!/ még Plahy Lajos lelkész írta meg valamikor az 1950-es évek végén –, melyhez szükségem van a Testvérek támogató együttműködésére is! Kérem mindazokat, akik tudnak evangélikusokról, akiknek birtokukban vannak fényképek a tatai evangélikusok 20. századi eseményeiről, hogy elérhetőségüket közöljék velem. **Szeretnék minél több helyi dokumentumot összegyűjteni, azokat digitalizálni, hogy könyv formájában is megmaradhasson forrásértékűen az elmúlt 90 esztendő!** Mivel az elmúlt több, mint fél évszázad – 1963-2016-ig terjedő időszak – egybeesik két lelkészcsalád (Nagy-Frankó) tatai történetével is, ezért fontos számomra, hogy lehetőleg minél több jelentős eseményről forrásértékű közléseket szerezzek. Ha valaki tehát tud valamivel szolgálni, hogy minél többényt tudjunk rögzíteni gyülekezetünk elmúlt 90 évéről, annak együttműködését előre is nagy tisztelettel köszönöm!

Franko Máttyás
ev. lelkész – Tata

December hónapban – remélhetőleg – sok Testvérünkhöz eljutott egy kérdőív, melynek kitöltése remélhetőleg érdekes keresztmetszetét adja gyülekezetünk lelki igényének, állapotának. Ennek apropóján ülttem le Széles Anikóval beszélgetni, hiszen a kérdőív összeállítója ő volt.

Akkor rögtön egy tisztázandó kérdést hadd tegyek fel: én úgy tudom, hogy Te eredetileg közgazdász vagy. Vagy?

Igen, végzettségem szerint az is. Szociológus-közgazdászként végeztem a Corvinuson. Az első három év képzésének köszönhetem a közgazdász címet, de már a második évben tudtam, hogy szakosodni (a negyedik évtől) a szociológus képzésben fogok. Ez igen ritka döntés a Közgázon tanulóktól, de engem mindig is érdekelt az emberek vélekedése a világról, önmagukról, helyükről a nagy egészben, ezért ez sokkal közelebb állt hozzám, mint az, hogy „hogyan csináljunk még több pénzt”.

De a statisztika az száraz íztelen tudomány telve számokkal!

Számomra nem a statisztikai rész volt benne a legvonzóbb, hanem már akkor is a kérdőívek, a kérdések. Az, hogy hogyan kérdezzünk jól. (Manipuláció nélkül.) Úgy, hogy valóban arra kapjunk választ, amely dilemmákat okoz, amit szeretnénk jobban megismerni. Persze aztán az is, hogy hogyan és mit nyerhetünk ki az adatokból. Azonban ebben is az a lényeg számomra, hogy a kinyert információk alapján aztán mit tudunk tenni, hogy még jobb legyen az éppen kutatott terület, az abban érintettek élete. A statisztika ehhez egy eszköz. De a számok világa már kicsi gyerekkorom óta vonzott. A mögöttük meghúzódó logika és rendszer. Így nekem az sem száraz, hanem izgalmas.

S mi történt az egyetem után?

Túlzás nélkül mondhatom, hogy a helyemre kerültem. Budapesten a SzondaP-hone-nál dolgoztam, amely egy call center

(telefonos) cég. Itt már fél év után én vezettem a kutatási osztályt, amely akkoriban kizárólag a Szonda Ipsos telefonos kutatásait kérdezte le, később nyitottunk más kutatócégek felé. Egészen 2010. végéig itt dolgoztam. Az én feladatom elsősorban a szervezés volt, hogy minden kérdőívet időben és jó minőségben kérdezzünk le, illetve a kapcsolattartás a munkatársaimmal és az ügyfelekkel. Piac- és közvélemény-kutatásokat egyaránt végeztünk. szakmai életem kiemelkedő időszaka volt a 2006-os választási időszak, amikor napi több ezer kérdőívet kérdeztünk le. Akkor még nagyon szoros volt a „verseny” a két nagy párt között, mindenki kíváncsi volt az emberek pártpreferenciájára, véleményére, nem csak országosan, de választási körzetek szerint is. Ennek az időszaknak a csúcspontja volt, amikor rögtön a miniszterelnök-jelölti vita után este 1/2 9-től 10-ig lekérdeztünk egy 1000 fős reprezentatív véleménykérdőívet. Fantasztikus volt akkor az összefogás a cégben, hogy minden flottul menjen és mindezt én vezényeltem le. A válaszadók is egytől-egyig örömmel mondták el a véleményüket, hiszen mindenki választási lázban égett. Ez egy örökre szóló élmény marad.

Egy idő után azonban mégis váltottál...

Igen, szükségét éreztem a váltásnak. Sok minden megváltozott, a telefonos kutatások helyét egyre inkább az internetes kérdőívek vették át, a cégben sem éreztem a fejlődést, elvesztettem a lelkesedésem. Mivel sokat és sokszor túl-óráztam – mondhatom rendszeresen késő este értem haza -, mert könnyebb volt a lelkemnek, ha tudtam, hogy másnap effektíven kezdetünk a munkának, mert előző este már megcsináltam a munkatervet, ezért egy regenerációs szünetet rendeltem el magamnak. Gondoltam egy pár hétig csak azzal törődöm, ami háttérbe szorult: például a tánc, a mozgás, az olvasás, pihenés, töltődés, de ebből végül is 4-5 hónap kerekedett, melyet nem az édes semmittevéssel, hanem a jövőm építésével töltöttem. Nagy változásra készültem.

Mit jelentett ez?

Korábban is vissza-visszatérő gondolatom volt, hogy nem szeretnék örökké Budapesten élni, s éppen ebben az időszakban született meg a döntés bennem, hogy végérvényesen a vidéki lét mellett teszem le a voksot. Ez szakmaváltást is jelentett – legalábbis akkor még így gondoltam – mert hiszen piackutatói állások csak nagyvárosokban vannak. Ke-

restem a lehetőségeket, aztán a Jóisten mégiscsak nagyon másfelé vezetett. Egy vargabetűvel Londonba kerültem.

Erre emlékszem, s megígérted, hogy bekapcsolódsz a gyülekezeti munkába, s egyszer mégiscsak eltűntél...

Igen, mert telefonhívást kaptam egy volt évfolyamtársamtól, aki Londonban dolgozott, s munkatársakat keresett magának. Sürgős segítségre volt szüksége, ami eredetileg fél évig tartott volna, de több lett belőle. Örült, hogy igent mondtam, engem pedig érdekelt, hogy egy új környezetben, mégiscsak más országban, hogyan tudok megfelelni a kihívásoknak. Kérdőívek elemzését végeztem, amely a munkámnak egy másik vetülete, mint amit addig csináltam. Ez volt az igazi statisztikai munka.

Azért kanyarodjunk a nagyon fontos szakmától a magánélet felé! Azt mondtad egyszer, hogy éppen ez a külföldi időszak jelentett számodra nagyon sokat, mert igazán itt erősödöttél meg vallásos életedben.

Valóban így volt. Engem Londonba egyértelműen a Jóisten küldött. Sosem voltam távol az egyháztól, jártam istentiszteletekre, ifjúsági táborokban még anno Órimagyarósdon rendszeresen részt vettem, s látogattam a Szélrózsa-Találkozókat is, de ott kint tapasztalhattam meg először igazán azt, amikor valóban a Jóisten vezet. Ott kaptam meg a megtérés ajándékát. Azt, amit előtte csak kerestem, de sosem értettem meg. Ma már tudom, hogy ez nem is elmagyarázható. Ez csak megtapasztalható. Az, amikor Ő olyan mértékben átformál, hogy nem úgy cselekszem a megszokott vagy épp extrém helyzetekben, ahogy korábban, hanem szeretetből, türelemmel, szelíden. Nem egyszer, hanem huzamosan. Ezt nem lehet akaraterővel, odafigyeléssel elérni. Ez kegyelem. Az egyetlen, amit tehetünk érte, az a folyamatos kapcsolat Istennel. Imában, Biblia-

olvasással. A megtérés nem biztos, hogy ez után jön, hiszen az lehet akár olyan, mint Pálé, egy pillanat műve. De a megtérés után csakis ezzel a kapcsolattal lehet fenntartani. Mert ma már azt is tudom, megélem, hogy Isten ad nekünk szabadságot abban, hogy vele akarunk-e járni, vagy sem. Ő odafigyel és vigyáz ránk, de van döntési jogunk nekünk nem odafigyelni rá. És ha nem figyelek oda rá, ha látok ezen a kapcsolaton, akkor már erőből akarok szeretetteljes, türelmes és

szelíd lenni. De az csak ideig-óráig megy. Ha viszont élő a kapcsolatom vele, akkor minden nap megtapasztalhatom a kegyelmét. A nehéz időszakokban is. Nagyon hálás vagyok Neki azért, hogy mindezt én már megtapasztalhattam. London és az ottani fiatalos, hordozó egyházi közösség volt számomra ehhez a köze, ahol sok emberen „átsütött” Isten kegyelme, hívogatva ezzel engem is Őhozzá.

S ez egy angol/brit egyházi közösség volt?

Nem, bár volt egy két olyan tagja is, akik úgymond szigetországi gyökerekkel bírtak, de a többségük magyar volt, akik kint dolgoztak, éltek – jónéhányan még ’56-ban mentek ki -, s ezt a folyamatosan erősödő közösséget egy erdélyi református lelkész és családja tartotta egyben a legváltozatosabb programokkal.

Melyek voltak ezek?

Egyrészt a vasárnapi, 5 órás istentiszteletek, melyeket mindig követett egy szeretetvendégség, ahol lehetőség volt a kötetlen beszélgetésre és arra, hogy az újonnan érkezők is azonnal megérezzék, hogy jó helyre jöttek. Hogy itt nem csak Isten van jelen a templomban, de más, hozzá hasonló útkeresők is. Volt külön ifjúsági Bibliaóra is, az istentisztelet előtt aminek mindig volt témája, fő csapásiránya, de bőven volt lehetőség nem csak a csoportos, de az egyéni párbeszédre is. Sok istentiszteleten kívüli alkalom is volt, például közös kirándulások, vagy amikor ez a közösség „kinyitotta kapuit” melyeken ilyenkor azok is bejöttek, akik csak ritkábban jutottak el istentiszteletekre, földrajzi távolság vagy egyéb ok miatt, esetleg csak a magyar ízek vonzották be őket, mert ezek az egész napos igen jó hangulatú találkozásokról nem hiányzott a bogrács-gulyás, a karácsonyi vásáron pedig még a frissen töltött kolbász és hurka sem. Ez minden évben úgy történik, hogy felajánlásként hozzák az enni-innivalót, amit meg lehet venni, s a befolyt összeg az egyházközség kiadásait fedezi. Mindenki nagyon kedvelte ezeket, hiszen kint egy más kultúrában ez az egy nap egy darab hazát, Magyarországot, az otthonat varázsolta oda. Sokan ekkor hallottak először a gyülekezetéről, így találtak rá és legközelebb már a lelki alkalmakra is eljöttek. Talán odakint, egy másik kultúrában a magyarul hangzó ígét, igehirdetést vagy a másik testvér bizonyosságtevő szavait is másképpen fogadja az ember.

Mi az, amit szívesen átültetnél ide a tatai gyülekezetbe?

Amit átültethetőnek látok a londoni gyülekezetből a tatai vagy bármely más gyülekezetbe az az, ahogy reagál és elébe megy az igényeknek – a keresztény értékrend megtartása és erősítése mellett.

Hogyan látod ezt megvalósíthatónak?

En azt gondolom, hogy egy keresztény gyülekezet elsődleges feladata Isten országának építése. Feladata ez a közösségnek, de az egyes tagoknak is. Hogy hogyan, az viszont szerintem nem felírható receptre. Az szerintem az egyes gyülekezetek összetételétől függ. Hívogathatok én azzal is és építhetem ily módon Isten országát, ha minden héten én takarítom ki a templomot igazi örömmel és belső készítésre. Mert amikor elmondom a munkatársaimnak, hogy hova megyek, akkor átsüt rajtam a szeretet és ez óhatatlanul kíváncsiságot kelt. De ha ezt a feladatot nem örömmel vállaltam, akkor aligha lesz neki ilyen másodlagos hatása.

Szerintem tehát ha mindenki, aki vállal valamilyen tevékenységet a gyülekezet érdekében, azt vállalja, amit szívesen tesz, akkor ott Isten országa épül az egyszerű hétköznapi tevékenységektől kezdve, mint például a takarítás, a személyiségfüggő alkalmakon át, mint például a dicsőítő zenélés, az Isten teremtett világát felfedező kirándulás vagy egy jó beszélgetés, egészen a lelki alkalmakig, mint az istentisztelet, a bibliaóra vagy imaalkalom.

Milyen akceptálható, jól bevált formákat látsz megvalósíthatónak „ittthon”?

Nem gondolom, hogy bármit egy az egyben át kellene venni a londoni vagy bármely más gyülekezettől, mert az, hogy ott bevált, még nem biztos, hogy azt jelenti, hogy itt is be fog válni.

A kérdőívvel kideríthető, hogy mi az, amire itt és most, a tatai gyülekezetben igény van és hogy mi az, amire kapacitás is. Éppúgy kideríthető vele az is, ha valaki a saját talentumait, idejét, tudását a gyülekezet érdekében is szívesen felajánlaná – rendszeresen vagy alkalmadtán.

Te mit tudsz szívesen felajánlani?

En három dologhoz értek igazán: a kérdőívekhez, a szervezéshez és a jó beszélgetésvezetéshez. Ezeket a talentumaimat tudom jó szívvel felajánlani a gyülekezet épülése érdekében is. A kérdőív folyamatban van (a kiértékelés még egy nagy feladat lesz vele). Azt az alkalmat, programot, amit az eredményei alapján érdemes bevezetnünk, azt szívesen meg is szervezem. És ha ez valami olyan beszélgetős alkalom lenne, ami nem kötetlen, hanem le is kell vezetni, azt igazán nagy örömmel vállalnám. :)

Hogyan látod az evangélikusság, s benne egy ilyen kicsi – amilyen a tatai is – gyülekezet jövőjét?

Számomra egy gyülekezet elsősorban egy közösség. Község Istennel és egymással. Bármilyen közösség pedig csak akkor tud egyáltalán fennmaradni, ha a tagok között kapcsolat van. Minél erősebb ez a kapcsolat, annál szilárdabb a közösség. Az erős kapcsolathoz pedig kapcsolódás kell. Minél több a kapcsolódási lehetőség és azok minél jobban kielégítik az egyes tagok igényeit, annál jobban elköteleződnek az egyes tagok a közösség iránt. Aztán elkezdene beszélni róla másoknak is, hiszen ott jól érzik magukat. Ezzel hívogatnak másokat, még akkor is, ha szó szerint nem hívják őket.

Szerintem a gyülekezet akkor tud megszólítani nem hívókat, ha olyan programokat is ajánl, amik nem lelkiek. Ahogy Pál mondja: „Tejjel tápláldalak titeket, nem kemény eledellel, mert még nem bírtátok volna el.” (1 Kor 3,2) Mert ha azok, akik ezeket a programokat vezetik, lelkiek, akkor a példájukkal, a szavaikkal, megjelenésükkel és Isten vezetésével fogják tudni szolgálni Isten országának épülését és hívogatni a nem hívókat is.

Köszönöm a beszélgetést. A Jólsten áldjon és vezéreljen Téged, s mindannyiunkat gyülekezetépítő törekvéseinkben, szolgálatainkban a jövőben is!

„Evangélikus horoszkóp“ Hát már ilyen is van?

A z Evangélikus Élet 81. évfolyamának, formailag megszépült 1. száma szerint van, hiszen ilyen (provokáló – pro-voco=előhívó) címmel jelent meg egy cikk – bizony! a Főszerkesztő jóváhagyásával –, amire érdemes odafigyelni. Több okból is.

Az első, s talán legfontosabb, a fogalom-tisztázás. Az „evangélikus“-t, mint fogalmat nem kell(ene) magyarázni, de úgy látszik egyre gyakrabban keverik itt magyarhoni, neoprotestáns, kultúránélküli, élményorientált magyarázatokat felvonultató brossúrákon/könyvecskéken nevelődött testvérek, akik nem tudják, hogy itt – történelmi múltunkból fakadóan – az evangélikus, az lutheránust jelent. (Korábban a reformátusokat is evangélikusoknak hívták; ők voltak a *helvét hitvallású*-, mi pedig az *ágostai hitvallású evangélikusok*.)

A horoszkópoknál – ami általánosságban elmondható –, kétféle rendszer együttesen jelenik meg. A térbeli, mely a csillagképekkel operál, valójában ezt hívjuk állatövnek, és az időbeli, mely hónapokkal, pontosabban 30 napos egyenlő szakaszolású egységekkel dolgozik, ezt hívjuk évkörnek. Mivel az *asztrológiai* (asztro-logia=csillagokról szóló tan) fogalmakat rendre keverik az *asztromiai* (asztro-nomia=csillagok törvényeivel foglalkozó tudomány) kifejezésekkel ezért fontos megjegyezni, hogy más a *csillagjegy* (asztrológia!) s egészen más a csillagkép az együttállás (asztromia!), azaz constellatio.

Az állatöv mindig keret, de nem tartalom!

Sajnos magukat műveltnek tartók is keverik (ismerethiányból vagy tudatosan!) a fogalmakat. Az állatöv, ami a FÉNYNEK a SÖTÉTSÉGHEZ való VISZONYÁT jeleníti meg, MINDIG(!) a kis havával kezdődik, SOHA NEM(!) a Szűzzel, ahogyan az Evangélikus Életben megjelent „cikk“ szerzője írja/állítja. Fontos megjegyezni, hogy az állatövben NEM csillagképek, hanem „csillag-jegyek“ vannak, melyek időegységet jeleznek, ezért mondjuk pl. azt hogy a KOS HAVA. A csillagjegyet tehát nem az definiálja, hogy az adott hónapban éppen milyen csillag látható az égen, hanem az, hogy az adott időben a FÉNYNEK milyen a viszonya, az aránya a SÖTÉTSÉGHEZ. Ez tehát időbeli tulajdonság, nem pedig térbeli!

Miért fontos ezeket tudni?

Nemcsak azért, mert a középkori műveltség fontos része volt asztrológia, de az egyházi művészetben rendre találkozunk az asztrológia is operál.

Az ószövetségi megítélése az asztrológiának egyértelműen negatív. „S ha szemedet az égre emeled, és látod a Napot, a Holdat és a csillagokat, az egész égi sereget, ne essél kísértésbe, ne borulj le s ne imádd azt, amit az Úr, a te Istened minden népnek adott az ég alatt.“ (MTörv 4,19). „Ha akad valaki körödben (...), aki megszegi a szövetséget, elmenvén más isteneket imádni, előttük, a Nap, a Hold és az ég seregei előtt leborulni (...), akkor vited ki a kapuk elé, akár férfi, akár nő és kövezzék agyon.“ (MTörv 17,2-5). A próféták ugyanis azt hangoztatják, hogy a csillagok nem istenek, csak utalnak Teremtőjükre.

A zsidók a babiloni fogásban nem csak a nemzeti öntudatukban erősödtek meg, s szerkesztették magyarázataikat (Babiloni Talmud!), de számos szokást ill. korabeli játékot is „eltanultak.“ Egyik ilyen volt a vulgár-asztrológia, ami népi játék, mintsem szimbolikai

elvonatkoztatás. Tulajdonképpen ugyanabba a gödörbe estek bele, mint mai átlagember, amikor az asztrológiáról van szó.

Az asztrológia ugyanis filozófia!

NEM VALLÁS, hanem FILOZÓFIA. Ezt a középkorban az akadémikusok – akik még klasszikus filozófiát tanultak – tudták. A köznép, a ‘tanulatlanok’ nem ismerték a különbséget. A filozófia általánosságban, a saját fogalmi készletével/jelképeivel igyekszik az ember helyét meghatározni a világban, míg a vallás az egyes ember személyes sorsának kérdéseire (szenvedés, saját-élet értelme, üdvösség etc.) kínálja a válaszait.

Luther „jobbkeze“, Philipp Schwartzert asztrológus is volt?

Igen, a reneszánsz tudós-zseni, *Melanchton Fülöp*, aki nyelvész, filozófus, humanista, teológus, s wittenbergi egyetemi professzor is volt, nem csak latin verseket, de *asztrológiai tankönyvet*(!) is írt,

hiszen wittenberg legnépszerűbb asztrológus-tekintélyei közé tartozott, s élete végéig több írásában lelkesen ASZTRO-FILOZOFÁL! (A reneszánsz műveltség része volt a ptolemaioszi asztrológia ismerete, melyet egyetemeken tanítottak.)

Sajnos nem csak a Biblia tartozott hosszú időn át a tiltott könyvek közé...

A negyedik századi zsinatok döntései alapján tilos volt a horoszkóp tudománya (ez később, a kereszténység államvallássá válása után belekerül a Juszinián Törvény-kódexébe is), mert azt gondolták, hogy az égi csillagokból valóban ki lehet olvasni az Isten az emberek egyéni sorsára vonatkozó jövőbeni akaratát, ez pedig blaszfémia (istenkáromlás!), mert a véges nem birtokolhatja az isteni előrelátást (pro-videntia). A naív hit, hogy „minden meg van írva odafönn a csillagokban“ egészen a felvilágosodás koráig (17. század) szinte megkérdőjelezhetetlen igazsággént élt az emberek tudatában.

Az asztrológia és művészet – a teológia „szolgálólányai“?

Bár a negyedik századtól tilos volt az ősi káldeusi tudás gyakorlása, a pápák azért saját asztrológusai voltak, s templomokon, kolostor-udvarokban rendre asztrológiai órákat emeltek.

Sajnos sok középkori templom festett falaival elpusztult, s a barokk kor pompaközelvése gombamód szaporította az új szép és nagy istentiszteleti helyeket – a régieket meg sokszor elbontották -, kellett a hely az újnak, no meg a kövek is a vastag falakhoz! Hála Istennek, azért fennmaradtak kazettás mennyezetű kistemplomok – többnyire reformátusok; nekik sokszor nem volt tehetségük/pénzüik(!) új templomot építeni –, ahol tanulmányozni lehet mai is az asztrológiai jelképeket, melyek közül sok a kora-keresztény időkől származik.

Új helyzet

Valamikor régen minden tudományra érvényes volt a megállapítás: „*ancilla theologiae*“, azaz minden diszciplína a teológia, az Isten-tan ügyét, „szolgálólányként“ hűséggel szolgálta. Ma, amikor mindenki igazságot nyilatkoztat ki, különösképpen is fontos lenne – elsősorban lelkészeknek – ismerni nem csak a keresztényt, de az egyetemes szimbolikát, mely igen sokszor a legősiből, az asztrológiából táplálkozik.

Az egykorvolt piederstől – amikor a teológia döntött még természettudományos kérdésekben is – lekerülve a mai teológusoknak meg kell(ene!) tanulniuk, hogy az Isten, s a világ sokkal bonyolultabb annál, mintsem hogy a halandó ember *perfekt megoldásokat* tudjon adni minden felvetődő problémára. A jó teológus tudja, hogy a válaszok egy része az itteniben, de a másik, a nagyobb, s ‘igazi’ része az „isteni odaútban“ vannak, ezért már az komoly eredmény, ha egy kérdést jól, tisztességesen, s a mai ember számára is érthetően megfogalmazhatunk.